

Jak praví definice. *Dopis je písemná zpráva s aktuálním obsahem odeslaná od jedné osoby či instituce (odesilatele) k druhé osobě či instituci (adresátovi), prostřednictvím třetí osoby či instituce (poštovního operátora či klienta).*

Stručné, jasné. Nicméně existuje mnoho zákoutí. Dopis se vyvíjel. To je první poznatek, vyvíjel se i obal dopisu, pokud vůbec v nějakém obalu byl (viz předznámkové dopisy). V novější době existuje obálka, která zajímá sběratele a badatele (obě strany – adresní i reverzní strana).

Epistolografy zajímá vnitřní část, psaní dopisů. Stejně je to i u pohlednic a dopisnic (tzv. korespond'áků). Nedávno jsem se dozvěděl, že dopis je obal a dopisnice je obal s vnitřním dopisem (zprávou). Tak zde máme další terminologický problém. Ale to bych nerad dnes zkoumal.

Dopis vznikl určitě s písmem. Dopisy jsou známy již ze Starověkého Egypta, Číny, Sumerské říše, Říše Římské, Starého Řecka. O současnosti nedávné i té dnešní ani nemluvě. I když zase internetová revoluce nám s tímto tvrzením a četností dopisů a pohlednic dost zaházela.

I druhy dopisů doznaly změn. Existují dopisy osobní (přátelské, milostné aj.), určité diplomatické, úřední, vědecké. I některé části Bible jsou psány formou dopisů (!). I vývoj pisatelů adresátů je zajímavý. Dopisy psali ti, kteří uměli psát či měli na písaře. Byli to Vládci, šlechtici, církevní hodnostáři, císařské a královské dvory. S vývojem gramotnosti přibýly další skupiny obyvatel.

Dopis byla komunikace na dálku. Změna přišla s telegrafem, telefonem, internetem e-mailem, mobilními SMS a MMS.

Zásilky se dnes omezují spíše na formálnější zprávy (dokumenty, pozvánky, drobné věci. Posílá se hodně dopisů reklamního charakteru. Mění se nejen forma, ale i obsah.

Filatelisté smutní. Ubylo dopisů se známkami či alternativními výplatními způsoby a znaky (výplatní otisky, razítka na označování zásilek atp.). Postcrossing se snaží obnovit slávu pohlednic. Došlo k tomu? Můj bratranec přání k velikonočním a vánočním prostřednictvím internetu odmítá. Trvá na klasickém přání. Je takových tvrdolínů hodně? V poslední době dostávám jen bílé obálky bez znaků poštovní dopravy a přepravy –ty jsou uvedeny ve vnitřním obsahu obálky. Takže? Kde je pravda?

I klasické dopisy mají problém. Může dojít ke ztrátě, zneužití, přečtení obsahu, zatoulání zásilky, prostě porušení listovního tajemství. Existuje ještě? Takže je email dobrý? Anebo si jej někdo někde (Velký bratr) přečte? Jsme na křižovatce? Jsme!

